

Вінграновський Микола Степанович - поет, прозаїк, сценарист, кінорежисер, кіноактор. Народився 7 листопада 1936 року в м. Первомайську на Миколаївщині.

М.Вінграновський прийшов у поезію так, як приходять великі майстри. Перші публікації М.Вінграновського (як поет він дебютував у 1957 р.) стали фактом народження поета, без досягнень творчості якого український літературний процес нагадував би книгу з вирваними з неї сторінками, де зав'язуються важливі лінії сюжету. Говорячи про поезію М.Вінграновського треба сказати, що це поезія серця і водночас поезія думки. В ній домінують почуття та настрої душі. Своєрідність і принадність поетичного словника М.Вінграновського визначає щедрість філологічної культури, глибокий інтерес поета до народної мови. М.Вінграновський творить свій особливий колорит, у якому багатство проявів життя, багатобарвність і багатозвучність світу.

В українській поезії радянського часу було небагато перших поетичних збірок, які б знаменували собою появу яскравих індивідуальностей. Серед них збірка М.Вінграновського "Атомні прелюди" - книга, з якою пов'язується не тільки поява нового імені, але й цілого напрямку в розвитку поезії.

Часові інтервали між збірками М.Вінграновського значно більші, ніж у інших поетів. Друга збірка поета "Сто поезій" з'явилася у світ тільки через п'ять років після "Атомних прелюдів" в 1967 році, третя - "Поезії" (вибране з двох попередніх і нові вірші) - з інтервалом в чотири роки (1971). Після неї через сім років вийшла книжка "На срібній березі" (1977), ще через чотири роки - "Київ" (1982). Найкоротшою буде відстань - два роки - до прекрасної, хоч і мініатюрної за обсягом книжечки "Губами теплими і оком золотим" (1984).

У збірках "Сто поезій", "На срібній березі", "Губами теплими і оком золотим" виявились психологічна глибина поезії М.Вінграновського, злиття лірики громадянської та інтимної, самотність поетичної форми. Основна тема творчості - історична доля народу, тривога за майбутнє людства в зв'язку з загрозою термоядерної війни. Для героя лірики М.Вінграновського характерні відчуття внутрішньої свободи, розкутість думки, бажання взяти на себе відповідальність за все, що відбувається у світі. У формі складних ліричних асоціацій і алегорій поет утверджує думку про неминучість оновлення суспільного буття, про перемогу розумного, справедливого й доброго в людській душі і взаєминах людей (вірші "Величальна народів", "Прелюд №13", "Український прелюд"). В багатьох віршах М.Вінграновський показує природу в її вільностихійних і тривожних виявах, вічний рух і мінливість.

Критика відзначала тяжіння М.Вінграновського до широких філософських узагальнень у зображенні історії й сучасності, гуманістичний пафос, чіткість громадянської позиції, стильове новаторство і, водночас, певну ускладненість метафор, надмір алегорій тощо.

Лірика М.Вінграновського різноманітна за жанрами і віршовими формами. Це класичні сонет і елегія, медитація, навіть романс і станси. Є в нього зразки японського хоку, вірші, написані гекзаметром, античним елегійним дистихом. Але переважно він творить власну ліричну форму, основа якої - народописна традиція і досвід сучасної лірики.

М.Вінграновський активно працював і в прозі. Повісті "Сіроманець" (1977), "У глибині дощів" (1979), "Літо на Десні" (1983), оповідання "Гусенятко"(1978), "Низенько пов'язана" (1985) та інші позначені тими ж рисами, що й поезія : високою духовністю, широким спектром емоцій. Багатоплановість образів, елементи казковості, фантастики, гумор дозволяють М.Вінграновському творити дивний, прекрасний світ, у якому живуть і співпрацюють людина і одухотворена природа. Книги М. Вінграновського для дітей - це чарівний світ, де легко і просто народжується казка. Вони, як величне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається навколишнє життя. Легко, невимушено веде письменник розмову з дітьми в поетичних збірках "Літній ранок", "Ластівка біля вікна". Серйозні теми піднімають повісті й оповідання книжок "Літній вечір", "На добраніч". За ці книжки М.Вінграновському присуджено Державну премію ім. Т.Г. Шевченка 1984 року. Читаючи й пізнаючи прозу М. Вінграновського, слід також враховувати його режисерський досвід.

Адже ще будучи студентом 4 курсу Всесоюзного державного інституту кінематографії у Москві, який він закінчив у 1961 році, М. Вінграновський брав участь (як актор) у створенні фільму "Повість полум'яних літ". Трохи згодом знімався у картині "Сейм виходить з берегів". А далі - спільна режисерська праця з Білинським М. над картиною "Ескадра повертає на захід" (1964). Потім М. Вінграновський самостійно працює над фільмами "Берег надії" (1967), "Дума про Британку" (за трагедією Ю.Яновського, 1969), "Климко " (за повістями Григора Тютюнника,

1984р.), документальними фільмами "Голубі сестри людей" (1966), "Слово про Андрія Малишка" (1983) та інші. Він автор кіносценаріїв "Світ без війни", "Северин Наливайко" та інші.

М. Вінграновський написав спогади про О. Довженка ("Рік з Довженком", 1975 р.), переклав з російської мови окремі вірші Б. Пастернака, з грузинської - Н. Бараташвілі, з молдавської - Л. Даміана.

Лауреат премій "Благовіст", премії фундації Антоновичей (США).

В 2008 створений благодійний Фонд ім. Миколи Вінграновського, з метою збереження й популяризації творчої спадщини поета й підтримки талановитої молоді в сфері української літератури, історії, культури, мистецтва.

Помер 27 травня 2004 року.

ТВОРИ М.С. ВІНГРАНОВСЬКОГО

українською мовою

- Вінграновський, М. Атомні прелюди : поезії / М. Вінграновський. - К. : Рад. письменник, 1962. - 109 с.
- Вінграновський, М. Сто поезій / М. Вінграновський. - К. : Молодь, 1967. - 128 с.
- Вінграновський, М. Поезії / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1971. - 115 с.
- Вінграновський, М. Сашко і Сіроманець : повість / М. Вінграновський // Дніпро. - 1975. - № 3. - С. 13-39.
- Вінграновський, М. На срібнім березі : поезії / М. Вінграновський. - К. : Молодь, 1978. - 92 с.
- Вінграновський, М. У глибині дощів : повість / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1980. - 165 с.
- Вінграновський, М. Київ : поезії / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1982. - 156 с.
- Вінграновський, М. Губами теплими і оком золотим : поезії / М. Вінграновський. - К. : Рад. письменник, 1983. - 62 с.
- Вінграновський, М. Губами теплими і оком золотим : поезії / М. Вінграновський. - К. : Рад. письменник, 1984. - 62 с.
- Вінграновський, М. В глибині дощів : повісті, оповідання / М. С. Вінграновський. - К. : Рад. письменник, 1985. - 255 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1986. - 463 с.
- Вінграновський, М. Кінь на вечірній зорі : повість / М. Вінграновський // Київ. - 1986. - № 4. - С. 13 - 37.
- Вінграновський, М. Кінь на вечірній зорі : повісті для серед. та старш. шк. віку / М.Вінграновський ; худ. В. Качальський. - К. : Веселка, 1987. - 197 с. : іл.
- Вінграновський, М. П'ять повістей : повісті / М. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1987. - 168 с.
- Вінграновський, М. "В кукурудзинні з-за лиману..." : вірші / М. Вінграновський // Вітер з лиману : поезії / упор. В. П. Бойченко, Є. Г. Мірошніченко, Е. І. Январьов. - Одеса : Маяк, 1988. - С. 151-155.
- Вінграновський, М. Цю жінку я люблю : лірика / М. С. Вінграновський. - К. : Дніпро, 1990. - 205 с. : іл.
- Вінграновський, М. Северин Наливайко : роман / М. Вінграновський // Вітчизна. - 1992. - № 12. - С. 2 - 36.
- Вінграновський, М. В глибині дощів : повісті, оповідання / М. С. Вінграновський. - К. : Рад. письменник, 1985. - 255 с.
- Вінграновський, М. Любове, ні не прощай : вибрана лірика / М. Вінграновський. - К. : Український письменник, 1996. - 149 с.
- Вінграновський, М. Северин Наливайко : роман / М. Вінграновський. - К. : Веселка, 1996. - 366 с.
- Вінграновський, М. Те саме / М.Вінграновський. - К. : Веселка, 1996. - 366 с.
- Вінграновський, М. Вірші / М. Вінграновський // Література рідного краю : письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / ред. Н.М. Огренич. - Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 2003. - С. 114-115.

- Вінграновський, М. Гусенятко : оповідання / М. Вінграновський // Література рідного краю : письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / Ред. Н.М. Огренич. - Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 2003. – С. 116-121.
- Вінграновський, М. Манюня : повісті, оповідання, есе / М. Вінграновський. - Львів : Літопис, 2003. - 319 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори : в 3-х т. Т. 1. Поезії. 1954-2003 / М.Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 399 с.
- Вінграновський, М.Вибрані твори : в 3-х т. Т. 2. Северин Наливайко / М. Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 398 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори : в 3-х т. Т. 3. Повісті й оповідання / М.Вінграновський. - Тернопіль : Богдан, 2004. - 352 с.
- Вінграновський, М. Вибрані твори / М.Вінграновський. - К. : Дніпро, 2004. - 830 с. - (Бібліотека Шевченківського комітету).
- Вінграновський, М. Дума про Британку ; Моєму морю : вірші / М. Вінграновський // Миколаївський оберіг. - Миколаїв, 2004. - С. 29-31.
- Вінграновський, М. Перша коліскова : вірші / М. Вінграновський // Українська поезія XIX -XX століття : для середн. та старш. шк. віку / упор.Т. І. Стадницька. - К. : Школа, 2008. - С. 178-182.
- Вінграновський, М. Сіроманець : повісті, оповідання / М. Вінграновський. - Одеса : Маяк, 2008. - 162 с.
- Вінграновський, М. Битва на Очаківській переправі / М. Вінграновський // Миколаївщина в історії України : (книга для читання з краєзнавства). Ч. 1 / ред. Н. М. Огренич ; упор. В. П. Бойченко. - Миколаїв : МОІППО, 2009. - С. 173-177.
- Вінграновський, М. Ріка моєї долі [поезії] / М. Вінграновський; упор. Є Пшеничний . - Дрогобич : Коло, 2010.-161 с.

російською мовою

- Винграновский, М. Сто стихотворений / М. Винграновский. - К. : Дніпро, 1967. - 98 с.
- Винграновский, М. Третья книга : стихи / М. Винграновский. - М. : Сов. писатель, 1972. - 110 с.
- Винграновский, М. Козерог : стихи / М. Винграновский. - М. : Сов. писатель, 1972. - 94 с.
- Винграновский, М. Козерог : стихи / М. Винграновский. – М. : Мол. гвардія, 1977. – 94 с.
- Винграновский, М. На серебряном берегу : стихотворения, поэма / М. Винграновский. – М. : Сов. писатель, 1983. – 128 с.
- Винграновский, М. Стихотворения / М. Винграновский. – М. : Худож. литература, 1986. – 320 с.
- Винграновский, М. Лето на Десне : повести и рассказы / М. Винграновский. – М. : Сов. писатель. – 1987. – 313 с.
- Винграновский, М. Сашко и Сироманец : сценарий / М. Винграновский // Искусство кино. - 1989. - № 11. - С. 92 - 117.

ПРО ЖИТТЯ ТА ТВОРЧІСТЬ М.С. ВІНГРАНОВСЬКОГО

- Абліцов, В. Живу – вперед. Я – Вінграновський / В. Абліцов // Голос України. – 1996. – 2 листоп. – С. 12.
- Базилевський, В. Логіка поезії : літозбір М. Вінграновського / В. Базилевський // Київ. – 1986. - № 4. – С. 143-150.
- Барабаш, Ю. Це поезія... / Ю. Барабаш // Прапор. – 1961. - № 6. – С. 93-94.
- Бараков, В. Срібний берег поета / В. Бараков // Рідне Прибужжя. - 2005. - 31 трав. - С. 3.
- Бахтарова, Т.В. Образи-домінанти як маркери гуманістичного світовідчуття в поетичній творчості М.Вінграновського / Т.В. Бахтарова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 6-10.
- Береза, І. Всеукраїнська конференція в Миколаєві : [всеукраїнська науково-практична конференція "Творчість Миколи Вінграновського: доба і контекст"] / І. Береза // Слово і час. - 2007. - № 1. - С. 91-92.
- Береза, І. Ю. Ідеал маскулінності: образ Северина Наливайка у спадщині Миколи Вінграновського / І. Ю. Береза // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 78-84.

- Береза, І. Іпостасі образу Миколи Вінграновського (на матеріалі спогадів, есеїв, нарисів, поезій) / І. Береза // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 4-7. - Бібліогр.: 15 назв.
- Білецька, Н. О. Провідні паралелі духовного простору української поезії 60-х, 80-х років ХХ століття (за творчістю М.Вінграновського та Д. Кременя) / Н. О. Білецька // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С.11-16.
- Білоцерківець, Н. На срібній березі / Н. Білоцерківець // Укр. культура. - 1996. - № 11. - С. 4-5.
- Більчук, Б. Микола Вінграновський : [біограф. довідка] / Б. Більчук // Українські та зарубіжні письменники : розповіді про життя і творчість. - Тернопіль, 2007. - С.18-20.
- Богдан, С. Міфотворчість Миколи Вінграновського : на прикладі поезії "У синьому небі я висіяв ліс." / С. Богдан // Слово і час. - 2009. - № 7. - С. 24-32.
- Богдан, С. Словобоязливості як явище, або Чи був насправді кінь ? : етюд про два твори і один страх Миколи Вінграновського / С. Богдан // Дивослово. - 2010. - № 7. - С. 53-55.
- Бойченко, В. Поезія доброти і любові / В. Бойченко // Ленінське плем'я. - 1984. - 15 берез. - С. 4.
- Бойченко, В. Шлях до джерел / В. Бойченко // Південна правда. - 1986. - 8 листоп. - С.3.
- Бойченко, В. Щире слово поета / В. Бойченко // Ленінське плем'я. - 1986. - 24 трав. - С. 1.
- Бондар, Л. О. Я - концепція ліричного героя у творчості Миколи Вінграновського / Л. О. Бондар // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 16-20.
- Василішина, О. Краса родинних стосунків в оповіданні Миколи Вінграновського "Гусенятко" / О. Василішина // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 37-39.
- Вінграновський, М. Я поет однієї ноти : бесіда з миколаївським письменником М. Вінграновським / зап. Ільченко О. / М. Вінграновський // Сучасність. - 2009. - № 5. - С. 3-9.
- Вінграновський М.С. : [біограф. довідка] // Митці України. - К., 1992. - С. 124.
- Вінграновський М.С. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України : біобібліогр. словник. - К., 1970. - С. 68.
- Вінграновський М.С : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України. - К., 1976. - С. 48.
- Вінграновський Микола. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України. 1917-1987. - К., 1988. - С. 111-112.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // Українська літературна енциклопедія. В 5-ти т. Т. 1. - К. : Гол. ред. укр. рад. енциклопедії, 1988. - С. 325.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // УРЕ. - К., 1978. - Т. 2. - С. 298-299.
- Вінграновський М. С. : [біограф. довідка] // УРЕС. -К., 1986. - Т. 1. - С. 307.
- Вінграновський М. С. (1936-2004) [біограф. довідка] // Українська поезія ХІХ -ХХ століття : для середн. та старш. шк. віку / упор.Т. І. Стадницька. - К., 2008. - С. 260-261.
- Вінграновський Микола Степанович. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України – лауреати (1941-1985). - К., 1985. - С. 51-52.
- Вінграновський Микола Степанович. : [біограф. довідка] // Хто є хто в Україні. - К., 1997. - С. 49.
- Винграновский Николай Степанович : [биограф. справка] // Краткая литературная энциклопедия. - Т.9. - М., 1978. - С. 190 - 191.
- Водяна, П. М. Поетика ранньої лірики М.Вінграновського / П. М. Водяна // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 20-26.
- Войтенко, П. В. М. Вінграновський - поет і режисер / П. В. Войтенко // Прибузький вісник. - 1993. - 20 листоп. - С. 1.
- Гаврилова, Г. Вивчення народознавчих компонентів роману М. Вінграновського "Северин Наливайко" : 10 клас / Г. Гаврилова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2003. - № 8. - С. 25-30.
- Гаврилова, Г. Роман М. Вінграновського "Северин Наливайко" / Г. Гаврилова // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2007. - № 3. - С. 22-27.
- Гальчук, О. Лірична сповідь Миколи Вінграновського / О. Гальчук // Слово і час. - 2007. - № 4. - С. 3-12.

- Гальчук, О. В. Світ інтимної лірики Миколи Вінграновського і київських неокласиків: порівняльний аналіз / О. В. Гальчук // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С.26-34.
- Гливінська, Л. "Слово моє, сила моя, славо..." : мовно-поетичний світ Миколи Вінграновського / Л. Гливінська // Дивослово. - 2011. - N 3. - С. 32-34.
- Головань, Т. П. Микола Вінграновський і «поети-сімдесятники»: рух назустріч чи врзніобіч? / Т. П. Головань // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 34-38.
- Гужва, В. Незасклєне вікно народу : до 70-річчя Миколи Вінграновського / В. Гужва // Дивослово. - 2006. - № 11. - С. 50-54.
- Два мненія об одной книге // Літературна газета. – 1972. – 29 марта. – С. 5.
- Добролежа, А. Микола Вінграновський у спогадах, листах і кіно : до 70-річчя поета, кінорежисера, кіноактора / А. Добролежа // Вітчизна. – 2006. – № 9/10. – С.128-141.
- Доній, В. С. Художня концепція ментальності українського народу (за романами М.Вінграновського "Северин Наливайко" та Л.Костенко "Берестечко") / В.С. Доній // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 84-88.
- Дробот, Н. Жанрово-стильові домінанти повісті "Сіроманець" М. Вінграновського / Н. Дробот // Наука. Студентство. Сучасність. Українська філологія: погляд із сьогodenня : матеріали конф. - Миколаїв : МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2010. - Т. 1. – С. 40-44.
- Дудюк, Л. П. Історичні факти і художній вимисел в романі М. Вінграновського "Северин Наливайко" / Л. П. Дудюк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С.135-142.
- Єжелов, Г. Чуття й тривоги віку / Г. Єжелов // Київ. – 1996. – № 11-12. – С. 3-4.
- Жила, С. Вивчення історичного роману Миколи Вінграновського "Северин Наливайко" в школі / С. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - N 10. - С. 23-29.
- Жуковець, З. Сім струн душі. Світ поезії Миколи Вінграновського. Урок-відкриття. 11 клас / З. Жуковець // Українська література в загальноосвітній школі. - 2005. - № 10. - С. 19-20.
- Зборовський, А. Вірші, кіно і мрії Вінграновського / А. Зборовський // На екранах України. – 1994. – 22 жовт. – С. 2.
- Кіт, Д. Дорога до храму / Д. Кіт // Краєзнавчий альманах. - 2003. - Вип. 2. - С. 53-58.
- Кіт, Д. Автобіографізм прози Миколи Вінграновського / Д. П. Кіт // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 88-92.
- Клемчук, О. Між білими хмарами над золотою землею / О. Клемчук // Україна. - 1986. – № 44. – С. 13-14.
- Кремінь, Д. Безсмертна сльоза поета / Д. Кремінь // Радянське Прибужжя. – 1996. – 5 листоп.
- Кремінь, Д. Магія поезії / Д. Кремінь // Ленінське плем'я. - 1986. - 15 берез. - С. 3.
- Кремінь, Д. Історіософський контекст лірики Миколи Вінграновського / Д. Кремінь, О. О. Криницька // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. Вип. 17. Філологічні науки / ред. М. І. Майстрєнко та ін. - Миколаїв : МДУ, 2008. - С.90-96.
- Кремінь, Д. Кінематографічна складова у поетичній творчості М.Вінграновського / Д. Кремінь // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 38-44.
- Кремінь, Д. Океан у сльозині роси / Д. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 2-3.
- Кремінь, Т. Ейдетичне насичення лірики Миколи Вінграновського / Т. Кремінь // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 44-49.
- Кремінь, Т. Богопольська сага : (до 75-ліття Миколи Вінграновського) / Т. Кремінь // Николаевский бизнес. - 2011. - 26 окт. - С. 15.
- Кремінь, Т. З обійнятих любов'ю літ на Богополі / Т. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 48.
- Кремінь, Т. "Микола був найталановитішим з нас": концепція творчості Миколи Вінграновського в оцінках Віталія Коротича / Т. Кремінь // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 20-22.
- Кремінь, Т. Небо взяв за зорі : Миколаївщина вшановує пам'ять земляка (до 70-річчя Миколи Вінграновського) / Т. Кремінь // Літературна Україна. - 2006. - 9 листоп. - С. 1-2.

- Кремняк, Ю. Типологічні особливості концепту вовка в українській прозі II пол. XX ст. (на матеріалі повісті М.Вінграновського "Сіроманець" та роману В.Слапчука "Сліпий дощ") / Ю. Кремняк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 97-103.
- Кодлюк, Я. Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // 120 розповідей про письменників / Я. Кодлюк, Г. Одинцова. - К., 2006. – С. 18-19.
- Кошелівець, І. Микола Вінграновський / І. Кошелівець // Українська мова та література. – 1998. – квіт. (ч. 16). – Додаток. – С. 58-60.
- Косарева, Г. Феномен "химерної прози" М. Вінграновського та В.Шевчука у духовному просторі України / Г. Косарева // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 92-97.
- Кужільна, Л. Трагічна модель світу Миколи Вінграновського : пам'яті митця / Л. Кужільна // Українська мова й література в середніх школах. – 2004. – № 4. – С.193-198.
- Купцова, В. Системний підхід до вивчення мистецької спадщини Миколи Вінграновського / В. Купцова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 10. – С. 35-36.
- Кухар - Онишко, О. Коли ще коні розмовляли : про роман М. Вінграновського "Наливайко" / О. Кухар – Онишко // Радянське Прибужжя. – 1993. – 31 лип.
- Кухар - Онишко, О. Родом із шістдесятих / О. Кухар – Онишко // Радянське Прибужжя. – 1996. – 5 листоп.
- Ленська, С. Образ дітей війни у творах Гр.Тютюнника, В. Близнеця, М. Вінграновського / С. Ленська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 5. – С. 15-18.
- Лукьяненко, Д.В. Поетичний топос саду в творчості М. Вінграновського та Г. Сковороди / Д. В. Лукьяненко // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : VIII Миколаїв. обл. краєзн. конф. – Миколаїв : Можливості Кіммерії, 2010. – С. 277-279.
- М. Вінграновський : [біограф. довідка] // Слово і час. – 1990. – № 4. – С. 79 - 80.
- М. Вінграновському – 60 // Щотижня. – 1996. – 14 груд.
- Мельник, Н. Проблема серця і чола народу / Н. Мельник // Дніпро. – 1962. – № 11. – С. 158-159.
- Меншій, А. Генеза творчості Миколи Вінграновського та її рецепція Іваном Дзюбою / А. Меншій // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 49-54.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Література рідного краю : Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія. – Миколаїв : Вид. МОІПЛО, 2003. – С.11-113.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Література рідного краю : посібник-хрестоматія: (Письменники Миколаївщини) / ред. О.С. Кухар-Онишко. – Миколаїв : Видавництво МОІПЛО, 1994. – С.138-147.
- Микола Вінграновський : [біограф. довідка] // Усі українські поети : усі українські поети (за шкільною програмою), біографічний нарис, літературно-художній огляд, література для додаткового користування, термінологічний словник, літературознавчі матеріали / упор. Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Х. , 2008. – С.21-29.
- Мирошніченко, Е. Лиманский Гайавата, или Будет ли в Украине Нобелевский лауреат / Е. Мирошніченко // Южная правда. – 1997. – 5 авг.
- Моренець, В. Свобода поезії і поезія свободи / В. Моренець // Дивослово. – 1996. – № 11. – С. 10-15.
- Назаренко, Л. Проектно-конструкторська модель уроку літератури з використанням інформаційних технологій. 11 клас / Л. Назаренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 10. – С. 40-44.
- Наші земляки – лауреати премії ім. Т. Г. Шевченка // Південна правда. – 1984. – 13 берез.
- Негодяєва, С. А. "Ілюзія добра і щастя" Миколи Вінграновського: доля особистості в контексті доби (на матеріалі творчості Леоніда Талалая)./ А. С. Негодяєва // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 54-58.
- Олійник, Б. 212 світанків з Миколою Вінграновським : фрагменти спогадів про великого Українця / Б. Олійник // Літературна Україна. – 2011. – 4 серп. – С. 10-11.
- Онікієнко, І. М. Естетичний ідеал у ліричній прозі М.Вінграновського / І. М. Онікієнко // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. – Вип. 14. – С. 103-108.
- Оришака, Ю. Як слово наше відгукнулось / Ю. Оришака // Освітня вітрила : гуманітарний альманах, 2006. – № 3-4. – С. 70-72.
- Павлов, В. Книга поета : про прозові твори М. Вінграновського / В. Павлов // Зоря. – 1988. – 19 січ. – С. 4.

- Павлюк, І. Уроки волі. Один день вічності з Миколою Вінграновським / І. Павлюк // Дніпро. - 2007. - № 9/10. - С. 125-130.
- Пепа, В. Талант з високості / В. Пепа // Урядовий кур'єр. - 1996. - 12 листоп. - С. 9.
- Перетятко, М. О. Стильові особливості ранньої лірики М. Вінграновського / М.О. Перетятко // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 58-63.
- Підпригора, С. Подолання соцреалістичного канону в повісті М. Вінграновського "Сіроманець" / С. Підпригора // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 10-14.
- Підпригора, С. В. Фольклорна основа "химерних" елементів у історичному романі Миколи Вінграновського "Северин Наливайко" / С. В. Підпригора // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 108-112.
- Плотнікова, Т. Нащадкам про чарівника слова / Т. Плотнікова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 45.
- Поманська, Л. Наш гість - М.Вінграновський / Л. Поманська // Південна правда. - 1986. - 13 берез. - С. 3.
- Премія ім. Миколи Вінграновського // Літературна Україна. - 2009. - 14 трав. - С. 2.
- Різниченко, О. Країна Вінграновського / О. Різниченко // Радянське Прибужжя. - 1995. - 12 груд.
- Різниченко, О. Наш Микола / О. Різниченко // Прибузький комунар. - 1986. - 22 листоп. - С. 3.
- Родіонов, В. Планета Вінграновського - поета / В. Родіонов // Літературна Україна. - 2007. - № 14 (12 квітня). - С. 7.
- Романюк, Л.М. Проблема художньої рефлексії світу дитинства в прозі Миколи Вінграновського / Л.М. Романюк // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. - Миколаїв, 2007. - Вип. 14. - С. 112-117.
- Руссова, В. Середньовічні київські князі: інтерпретація Миколи Вінграновського / В. Руссова // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 8-10.
- Рыльский, М. Отцы и дети / М. Рыльский // Литературная. газета. - 1962. - 23 авг. - С. 1,3.
- Сапиґа, Т. Микола Вінграновський сьогодні, або Дискурс української історії в його поезії / Т. Сапиґа // День. - 2010. - №137 (4серп.). - С. 7.
- Салиґа, Т. Ю. Микола Вінграновський : літературно-критичний нарис / Т. Ю. Салиґа ; ред. А. М. Макаров. - К. : Радянський письменник, 1989. - 167 с.
- Салиґа, Т. Поет - це слово, це його життя... / Т. Салиґа // Дзвін. - 2004. - № 10. - С. 120-133; № 11/12. - С. 116-126.
- Салиґа, Т. Я син зорі його, що з кобзаря росте / Т. Салиґа // Літературна Україна. - 2006. - 9 листоп. - С. 1,7.
- Салиґа, Т. "Я - гнівний меч..., що від Дніпра до зірок..." : Микола Вінграновський проти другої державної мови в Україні / Т. Салиґа // Літературна газета. - 2010. - 15 квіт. - С. 1, 6.
- Самойлов, Д. Днепророжденный : размышление о стихах Н. Винграновского / Д. Самойлов // Литературна газета. - 1984. - 13 юн. - С. 4.
- Семчишин, Д. Прикметники на позначення кольору в поезіях Миколи Вінграновського / Д. Семчишин // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 17-19
- Сердюк, В. Лиманський Гайавата / В. Сердюк // Вечерний Київ. - 1994. - 25 жовт.
- Сизоненко, О. Степовий наш Гайавата // Радянське Прибужжя. - 1998. - 19, 22, 24, 26, 29 верес., 3 жовт.
- Синґаївський, М. "У синьому небі я висіяв ліс..." / М. Синґаївський // Демократична Україна. - 1994. - 20 жовт.
- Слабошпицький, М. "Сюжет нервів, вболівань, радості..." : проза М. Вінграновського / М. Слабошпицький // Вітчизна. - 1986. - № 11. - С. 174-178.
- Славинський, М. "Слова сняться мені, як люди, як барви, як глина й пісок, як дерева і квіти..." : до 70-річчя від дня народження М. Вінграновського / М. Славинський // Віче. - 2006. - № 20-21(листопад). - С. 76-78.
- Слесар, В. З когорт шістдесятників : навічно в серці з Україною : (До 70-річчя від дня народження Миколи Вінграновського, Євгена Гуцала, 75-річчя Григора Тютюнника та 30-річчя утворення Гельсінської спілки) / В. Слесар // Вісник Книжкової палати. - 2007. - № 1. - С. 45-49.
- Снігур, В. Проза поета - земляка / В. Снігур // Південна правда. - 1985. - 5 груд. - С. 4.
- Сом, М. Читаючи Миколу Вінграновського / М. Сом // Вечерний Київ. - 1996. - 6 листоп. - С. 12.

- Старовойт, Л. В. Гуманізм світовідчуття як домінанта ознака лірики Миколи Вінграновського / Л. В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : Літературно-критичні матеріали до курсу "Літературне краєзнавство" : навч. посібник . - Миколаїв, 2007. - С.60-68.
- Старовойт, Л. Розмаїття строфічної палітри лірики Миколи Вінграновського / Л. Старовойт // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 15-17.
- Старовойт, Л. . Своєрідність художнього стилю "дитячої прози" Микола Вінграновського / Л.В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : літературно-критичні матеріали до курсу "Літературне краєзнавство": навч.посібник. - Миколаїв, 2007. - С. 68-77 ; Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 117-123.
- Степула, Н. З любов'ю до людей і Слова : про Миколу Вінграновського / Н. Степула // Голос України. - 2008. - 24 трав. - С. 7.
- Сулима, М. Верлібр Миколи Вінграновського / М. Сулима // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 63-66.
- Табунщик, Т. Український національний характер в художній інтерпретації М. Вінграновського та І. Нечуя-Левицького : компаративний аналіз / Т. Табунщик // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 123-127.
- "Такої історії ніхто не мав" // Радянське Прибужжя. – 1992. – 1 груд.
- Талалай, Л. Його поезії легко набирають висоту... / Л. Талалай // Літературна Україна. – 1996. – 6 листоп. – С. 7.
- Талалай, Л. Талант щирості / Л. Талалай // Дивослово. – 1998. - № 10. – С. 58-61.
- Тарнашинська, Л.Б. Міфологема води Миколи Вінграновського в структурі космо-психологосу як інформаційний код українства / Л.Б. Тарнашинська // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 66-74.
- Тримбач, С. "Я плачу сліпими сльозами" : мій, твій, наш Вінграновський / С. Тримбач // Україна молода. - 2004. - 26 серп. - С. 12.
- Філатова, О. С. Концепція української ментальності в художній інтерпретації Миколи Вінграновського / О. С. Філатова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 127-131.
- Христова, Н. Дом его детства / Н. Христова // Вечерний Николаев. - 2006. - 9 нояб. - С. 3.
- Хруленко, Т. Вечір пам'яті Миколи Вінграновського / Т. Хруленко // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 46-47.
- Шарварок, О. Присутність, або кілька випадкових зустрічей з Миколою Вінграновським / О. Шарварок // Київ. – 2006. - № 11. - С.109-111.
- Шарова, Т.М. Моральне становлення особистості та правдивий показ раннього дорослішання дітей війни в повісті М. Вінграновського "Первінка" / Т.М. Шарова // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 131-135.
- Шевченко, А. Поет глибоко народний, глибоко національний / А. Шевченко // Народна газета. – 1996. – листоп. (№ 44). – С. 5.
- Шестера, Г. А. Народнопоетичний характер поезій М.Вінграновського / Г. А. Шестера // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць. – Миколаїв, 2007. - Вип. 14. – С. 74-78.
- Шуляр, В. Урок вивчення життєпису письменника (за матеріалами біографії Миколи Вінграновського) / В. Шуляр // Українська література в загальноосвітній школі. - 2011. - № 10. - С. 30-35.
- Январев, Э. Взлетная полоса / Э. Январев // Вечерний Николаев. – 1996. – 12 нояб.